

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

Cap. 1. De natura, proprietate. & effectu Sacrificij nouae legis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

TRACTATUS V.

De Sacrificio Missæ.

CAP. I.

*De natura, proprietate & effectu sacrificij
nove legis.*

CVM sacrificium propriè dictum aliud non sit, quam oblatio Deo facta per immutationem alicuius rei sensibilis in signum supremi super omnes res domini ex publica & legitima institutione, consequens, quod sicut in aliis sacrificiis, ita & in hoc debeat esse offerens seu sacerdos, qui est Christus Dominus, idem sacerdos & hostiâ offerens, & res oblata iuxta Trid. S. Aug. Cyprian. Sacerdos autem offerens ministerialis est, qui Christi personâ assumens ac representans profert verba consecrationis, quibus novæ legis sacrificium essentialiter perficitur, & per oblationem corporis & sanguinis Christi incrementum, fructus eius sacrificii cruenti tanquâ generalis causæ & originis nostræ salutis nobis proximè & particulatim applicatur; Estq; fructus finitus, qui ex sacrificio incrementum, tanquâ ex causa proxima hominibus re ipsa applicatur. Vnde hoc sacrificium repeti oportet, quandoquidem quotidie peccamus, & quotidie nobis nova indulgentia & gratia Dei opus est.

Sacerdos in Missa totius etiam Ecclesiæ Vicarius est & legatus ad Deum, orat enim sacerdos pro Papa, pro Antistite, pro Rege. Deinde pro omnibus Christi fidelibus viuis atque defunctis.

Ex

Ex sacrificio duplex fructus seu effectus provenit, 3
 unus est ex opere operato, quia infallibiliter conse-
 quitur ipso opere externo posito, dummodo in sus-
 cipiente nullus obex sit, propterea quod Christus
 merita passionis suę tali sensibili opere rite exhibito,
 speciali voluntate sua annexerit, ex pacto cum Deo
 Patre inito, & proinde talis effectus ex iustitia de-
 beat ac certo & infallibiliter conferens indepen-
 dentem à dispositione aut dignitate ministri. Alter ef-
 fectus est per modum impetrationis, partim ex digni-
 tate & apud Deum patrem gratia ipsius Christi in cuius
 nomine offertur, partim ex dignitate dispositione ac
 meritis de congruo, tunc proximè offerētis seu ministri
 cum etiā totius Ecclesię sanctę cuius ille legatū agit.

Sacrificium missę verè propitiatoriū est ex opere 4
 operato conferēs remissionem peccatorū; prius pa-
 ter ex verbis Christi, Luc. 22. Posterius probatur,
 quia Christus peculiari ratione instituit hoc sacrifi-
 cium in peccatorū remissionem: Christi autē insti-
 tutio efficax est, & voluntas eius operatoria. E-
 go certus fructus propitiationis ex sensibili sacrifi-
 cii opere secundum subiecti capacitatem, consequitur. Secūdo,
 quia est communis fidelium persuasio fructū propi-
 tiationis huius sacrificii seu pro vivis s. u. pro defun-
 ctis offeratur, non pendere ex bonitate aut digni-
 tate ministri seu proximè offerentis.

Sacrificium missę non habet vim gratiam iustifi-
 cantem immediatè conferēdi his, pro quibus offer-
 tur (quia hæc virtus propria sacramentorum est ve-
 ritate applicacione hominē suscipientē sanctificent)
 sed solum mediatè per gratiam prævenientem & ex-
 citantem homines pio aliquo motu ad pœnitenti-
 am: Præcipuus fructus autem huius sacrificii est sa-

V.
 rificij
 id non sit,
 atationem
 emi super
 a institu-
 ficis, ita
 s, qui est
 iā offerēs,
 Sacerdos
 i personā
 assecratio-
 liter per
 nis Chri-
 ti tanquā
 obis pro-
 xus fini-
 ula pro-
 oc sacri-
 quotidie
 gentia &
 Vicarius
 pro Pa-
 o omni-
 Ex

risfactionis pro peccatis eorum, quibus applicatur, quamuis id nesciunt, dummodo capaces sint.

- 6 Sacrificium missæ utile est ad delenda peccata venialia iuris, qui pro se offerunt aut offerre postulant, idque per modum impetrationis modo dispositi sint: tunc enim habent voluntatem repugnantem venialibus culpis, & oratio per Christum Deo patri oblata efficax est ad impetrandum eumque propitium nobis reddendum; siquidem sacrificium hoc imprimis præstans & utile est ad remissionem peccatorum, quæ quotidie committimus videlicet venialium.
- 7 Probabile est sacrificium novæ legis habere infalibilem effectum gratiæ præuenientis excitantisque peccatores ad pœnitentiam, iustos verò, pro quibus offertur ad maiorem perfectionem, quia Christus sacrificio huic incruento simpliciter & absolute tribuit virtutem remissionis peccatorum, Matth. 26. quod sine ne. essitate non ad solam remissionem pœnæ restringendum, sed etiam culpæ, non quidem mediatam sed interueniente pro aliquo motu pœnitentiæ per gratiam præuenientem.
- 8 Per sacrificium Missæ varia dona & beneficia Dei impetrari possunt; Quandoquidem orationibus nostris quibuscunque sanctè ac Deum fuis, tum nobis ipsis, tum aliis hominibus varia beneficia, multò certius & perfectius assequi possumus, si preces & desideria (in persona Christi & Ecclesiæ, in qua multi iusti, effusa) annexa & subnixa sunt hostiæ Deo patri gratissimæ, quæ suo prete valore & dignitate quodcunque nobis impetrare potens est. Quod vero interdum non consequamur, quod volumus adeoque effectus impetrationis ex sacrificio

infal-

infallibilis non sit: Causa est, quia non habemus de ea re promissionem Dei absolutam, sed tantum conditionatam, si nobis quod rectè petimus secundum divinæ providentiæ rationem dari expediat; Credibile tamen est nunquam petitionem præsertim eam, quæ sacrificio adiungitur omni fructu carere, quia etsi non impetratur, quod petitur, aliud tamen confertur, quod vtilius ac melius esse Deus iudicat.

Sacrificium missæ ex natura sua, siue secundum primam & remotam potentiam spectatum habet, quidem in finitam dignitatem & valorem impetrandi, tum ratione rei oblatæ, tum ratione primarii offerentis, qui est Christus Dominus propter unionem hypostaticam infinite dignus: At tamen spectatum hoc sacrificium secundum proximam potentiam, quam habet ex Christi institutione & voluntate non habet efficaciam producendi effectum infinitum, sed semper finitum & limitatum, tam intensiue, quam extensiue. Nam quod attinet ad finitam intensiorem, tamen si Christi merita & dignitas infinita sint, secundum sufficientem & actum primum; tamen secundum applicationem & actum secundum semper effectus finitus promanat per sacrificium & sacramenta veluti instrumenta à Christo instituta. Quod verò attinet ad finitam extensiorem, quæ in eo consistit, quod fructus sacrificii applicatus pluribus non multiplicetur, & augetur in infinitum, sed in singulis dividatur ac minuatur optimè probatur ex sensu & praxi Ecclesiæ. Nam & sacerdotes præcipuum sacrificii fructum, qui prouenit, quatenus ex Christi persona offertur sæpe vni soli applicare solent, & fideles hoc ipsum

desiderare atq; oblata sæpe exigere, quod non rectè & sapienter facerent, si sacrificium oblatum pro pluribus tantumdem fructus conferret singulis, quam si pro vno solo offerretur.

10 Vna eademq; oratio plus impetrat alicui si pro eo solo fiat, quàm si pro pluribus, propterea quod postulatio debeat habere proportionem cum re postulata, ideoq; non æque impetret rem difficilem atq; facile, maiorem & minorè. Atqui sacerdotis oratio, quatenus fit ad Deum patrem offerendo in persona Christi vnica tantum est in vno sacrificio. Nam effectus impetrationis oblationi seu sacrificio infallibiliter annexus non est, neq; ex institutione Christi aut promissione determinatus: Quin imò sacrificium applicatur & determinatur ad impetrandum ab intentione & voluntate ministri, ut proinde mirum non sit effectum impetrationis finitum ac limitatum esse.

11 Sacrificium quod impetrationem beneficiorum habet aliquo modo infinitam virtutem syncategorematicè quatenus fructus, qui per modum impetrationis prouenit, tum ratione deuotionis, tum ratione multitudinis priuatorum offerentium magis ac magis crescere potest. Prob ex communi fidelium persuasione, si plures missam audiendo sacrificium Deo patri offerant, non minorem fructum exinde referre singulos, quam si soli essent, propter ea, quod priuatè eiusmodi oblationes distinctæ sint, ideoq; eis distincti effectus respondeant. Communis item & vera fidelium persuasio est, etsi sacerdos pro certa persona missæ sacrificium offerre debeat, nihil tamen ipsi decedere, si in memento in propria persona & ex priuata deuotione idè sacrificium pro se ipso & aliis pluribus personis distinctis actionibus siue petitionibus offerat: cum enim ha-

obla-

oblationes diuersæ & repetitæ sint, quarum nulla alteram impendit, ideo singulis tantundem fructus impetrare possunt, quàm si vna sola pro vna persona fieret.

Missæ mali sacerdotis æquè utilis est, quæ ad fructû 1 2 eius principalè, qui est ex opere operato seu per modum impetrationis, quatenus in Christi persona offertur, utpote non pendens à dispositione aut bonitate ministri; Quatenus verò sacerdos offert, ut privata persona fructus impetrationis prouenit tum sibi, tum aliis, quibus eum applicat secundum dispositionem ac deuotionem eiusdem proinde, quo magis dispositus est, eo plus gratiæ & gloriæ apud Deum sibi mereatur, plus etiam tum sibi, tum aliis impetret & pro peccatis satisfaciat. At verò si malè dispositus & indignus offerat, infructuosa est eius oblatio etiã secundum vim impetrandi iuxta Ioh. 19. *Scimus quia peccatores Deus non exaudit*, si nimirum id intelligatur de peccatore formaliter videlicet, qui orãdo peccat, siue cuius oratio execrabilis est, ut dicitur Prov. 28,

Sacerdos qui à pluribus sufficientem stipem accipit, non satisfacit pro omnibus vnã missam dicendo, quamuis contrariũ doceant Caiet. Nav. Can. Vasq. 1 3

NB. Quod si sacrificium postulantes non integrũ stipendium iustum sed partem tantum præbeant, non posse eos iniquo animo ferre, si Sacerdos non pro singulis seorsim, sed pro pluribus coniunctim secundum proportionem stipendii accepti offerat. Iustum autem stipendium censerit debet, quod vel lex vel consuetudo loci taxauit, si autè taxatũ non est, sufficit dando mediam vel tertiam partẽ sustentationis pro vno die eò quod solũ vna hora impèdatur sacrificio; Reliquũ verò tẽporis diei aliis officiis impèdere

dere

dere potest, quamuis etiam plus liberaliter efferi possit.

NB. Sacerdos Parochus cui largius stipendium confertur pro Missa, potest obligationi per alium satisfacere, dato ipsi stipendio sufficienti (consueto) reliquo sibi retento. Nam hæc censetur mens esse fidelium, quod pluribus obligationibus suis vel per se vel per alium satisfacere possit.

- 14 Si stipendium alteri sacerdoti, præter Parochum detur, pro Missa debet vel ipsemet celebrare, vel si alterum substituere velit totum ei stipendium relinquere; alioquin iniuriam infert, si partem sibi retineat: Ratio partim quia maior elemosyna data sacrificandi censetur *Maiores cooperatio* ad sacrificium, ex quo maior fructus danti proueniat; partim quia etiam sacrificans, beneficii magnitudine motus maiorem deuotionem adhibet, ideoque plus benefactori impetrat.

Quod si sacrificans sponte in se suscipiat obligationem sacrificandi parte stipendii condonata nemini iniuria fiet, NB. Sacerdos differens diu missam pro qua stipendium accepit sine causa potest peccare, mortaliter eum interea magno spiritali fructu priuentur ii, quorum debitor est.

- 15 Sacerdos qui stipendium accepit plerunque missam celebrare debet eam, & in eo altari, sicuti offerens petiuit. Eò quòd & specialem offerentis deuotionem, nec non specialis missæ orationis maior fructus impetrationis ad propositam finem prouenire soleat.

- 16 In festis vel dominicis ob iustam causam dici potest missa votiuæ vel pro defunctis.